

דַּאתְעַקֵּד קַמֵּי אָבוּי, וּמְסַר גְּרַמְיָה לְמִיתָה בְּגִין דִּישׁוּיב מְשִׁיחַ
וַיִּשְׂרָאֵל דְּלֹא יָמוּתוּן, וְלֹא עוּד אֶלָּא דְאַפִּילוּ אִי יִשְׂרָאֵל לְהוּן
עֲבָרִין בְּגִלּוּתָא, עַל שְׁפִיכוּת דְּמַיִם וְגִלּוּי עֲרִיּוֹת וְעִבּוּדָה זְרָה, זְכוּת
אֲבָהוּן יָגוּן עַלִּיהוּן מוֹשְׁרָפָה הָרַג וְחֶנֶק, בְּגִין דְּאַבְרָהָם נִתְנַסָּה בְּנוֹרָא,
וַיִּצְחַק בְּסַפְיָנָא, וַיַּעֲקֹב בְּגִלּוּתָא, זְכוּת אֲבָהוּן יְהֵא מַגִּין עַלִּיהוּן.

וְעוּד נְסִיּוּנָא דְתַלְתָּ אֲבָהוּן מְעִידִין, דְּלֹא עֵבֵר אָדָם דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל
עַל תַּלְתָּ פְקוּדֵין אֱלִין, דְּמַנֵּי לוֹן (לִיָּה) קוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (בראשית ב טז) וַיִּצַּן יְהוָה אֱלֹהִים עַל הָאָדָם,
וַיִּצַּן דָּא עִבּוּדָה זְרָה, לְאִמֹר דָּא גִלּוּי עֲרִיּוֹת, עַל הָאָדָם דָּא שְׁפִיכוּת
דְּמַיִם, דְּנִשְׁמַתָּא דְּאָדָם עֲאֵלֶת בְּגִלְגּוּלָא דְּאַבְרָהָם, וְאִם אִיהוּ עֵבֵד
עִבּוּדָה זְרָה, כִּד עָאֵל בְּנוֹרָא הָוָה אֲתוּקֵד, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (דברים ז
כח) פְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרַפּוּן בְּאֵשׁ.

[דף קלט ע"ב]

דְּאֵשׁ אֵית לִיָּה תַלְתָּ גְּוֹנִין, חוּר וַיְרוּק וְאוֹכֵם, וּרְבִיעָא תַכְּלֵת,
וְאֵינוּן דְּבִקִין בְּגַחְלֵת דְּאִיהוּ סוּמְקָא הָא חֲמוּשָׁה, כְּחֻשְׁפִּין הַ
(חֲמוּשׁ) דְּאִיהִי אֲמוּנָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא דְּאִיהוּ ו', דְּאֵתְלַבֵּשׁ
בְּחֲמוּשׁ גְּוֹנִין וְנִהִיר בְּהוֹן, וּבִיָּה סְלָקִין גְּוֹנִין דְּאֵינוּן כְּלִילָן בְּהַ, וְהִיא
סְלִיקַת בְּהוֹן לְגַבֵּי ו', הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ויקרא ו ב) הִיא הָעוֹלָה, וְכִד
סְלָקִין תְּרִין דְּאֵינוּן ו' ה' בְּקֶרְבָּנָא, נְחֻתִין תְּרִין מְלַעֲיָלָא דְּאֵינוּן י"ה,
(דף קלט ע"ב) וּמִתְקַרְבִּין אֲתוּוֹן וּמִתְיַחֲדִין וּמִתְקַשְׂרִין דָּא בְּדָא, וְדָא
אִיהוּ רִזָּא דְּקֶרְבָּנָא.

וְרִזָּא דְּמִלָּה (בראשית כח יב) וְהִנֵּה מִלְּאֲכֵי אֱלֹהִים עֲלִים וַיְרִדִים
בו, סְלָקִין תְּרִין בְּאֵשׁ, וְנְחֻתִין תְּרִין. וְאֵשְׁתַּזַּב אֲבָרָהָם

בְּשֵׁמָא דִּיהו"ה, דְּאָף עַל גַּב דְּאִית אַרְבַּע מְלָאכִים דְּאִינוּן מְמַנְן
 דְּשֵׁמָא קְדִישָׁא, לָא בְּעֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַשְׁתַּדְּלָא בְּאַבְרָהָם
 לְשִׁזְבָּא לִיה אֱלֹא אִיהוּ מְמַשׁ, בְּגִין דְּקִנֵּי עַל שְׁמִיָּה, וּבִיה אֶתְלַבֵּן
 אָדָם הֲרֵאשׁוֹן דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל, דְּלֹא עָבַר עַל וַיֵּצֵא דְּאִיהוּ עֲבוּדָה
 זָרָה, לְבַתֵּר אֶתְלַבֵּשׁ בְּיַצְחָק וְאַצְטְרִיף וְאָמַר (בראשית כב יב) אֵל
 תַּעַשׂ לֹו מְאוּמָה, דִּהְהוּא דְּאַצְטְרִיף בֵּיה לָא עָבַד מִדְּעַם, דְּלֹא
 עָבַר עַל שְׁפִיכוּת דְּמִים, וְכֵן יַעֲקֹב אֶתְגַּלְגַּל בֵּיה, כַּד נָחַת לְגַלוּתָא
 דְּמִצְרַיִם (דְּחֻצָּה לְאַרְצֵי) דְּדַחֵיל דְּלֹא הָוָה סְלִיק, בְּהֵהוּא זְמַנָּא
 אָמַר לִיה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שם מו ג) אֵל תִּירָא מִרְדָּה מִצְרַיִמָה
 וְגוֹמַר, אֲנִכִי אֵרַד עִמָּךְ מִצְרַיִמָה וְאַנְכִי אֶעֱלֶךְ גַּם עִלָּה.

תְּקוּנָא תְּלִיתָא [מֵהַדוּרָה תְּנִינָא]

(זְהוּ תְּקוּנָא כ"ד)

בְּרֵאשִׁית תַּמָּן אַר"י דְּקַרְבָּנָא, דִּהְוָה נְחִית בְּקַרְבָּנָא בְּדִיוֹקְנָא
 דְּאַרְי אָכִיל קַרְבָּנֵי, וְדָא אִיהוּ קַדְמָאָה לְחִיּוּן דִּהּוּ
 אָכִיל קַרְבָּנֵי. אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאַמַּאי הוּוּ נְחִתִּין חִיּוּן לְמִיכַל
 קַרְבָּנֵי, אָמַר לִיה בְּרִי אַרְבַּע חִיּוּן אִינוּן בְּכַרְסֵיא, אַרְיָה שׁוּר נֶשֶׁר
 אָדָם, וּבְגוּפָא דְּבַר נֶשׁ אַרְבַּע יְסוּדֵי, דְּמְמַנְן עַלִּיָּהוּ אַרְבַּע חִיּוּן,
 דְּנַפְשׁ כְּלִילָא בְּהוּן, וּבְגִין דָּא פְּרַנְסָה דְּנַפְשָׁא מֵאֲלִין אַרְבַּע, כַּד
 חָאב בַּר נֶשׁ בְּאַרְבַּע יְסוּדֵי דִּילִיה כְּאֵלוּ חָאב בְּנַפְשָׁא, הֲדָא הוּא
 דְּכְתִיב (במדבר ו יא) מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ, וּבְהֵהוּא זְמַנָּא
 אֶתְפַּרְשׁ מִיָּא מֵאֲשָׁא וְרוּחָא מֵעַפְרָא.

דְּמֵעַפְרָא נְפִקִין זְרַעִין דְּאִינוּן פְּרַנְסָה דְּאָדָם, וּמִמֵּיָּא חִיּוּן
 דְּאִינוּן פְּרַנְסָה דְּאַרְי, וּמֵאֲשָׁא בְּעִירִין דְּאִינוּן פְּרַנְסָה

דשור, ומרוחא עופין דאינון פרנסה דנשר, וכד חב בהון אתפרשן
 יסודין ואית בהון מחלוקת דאיהו פרודא, וסליק שם יהו"ה
 מניהו, ועאל יצר הרע דאיהו סמא"ל שטן, דיהו"ה לא שריא
 בפרודא, ורזא דמלה (הושע י ב) חלק לבם עתה יאשמו, ובגין דא
 צריך קרבנא מאלין מינין דחב בהון, לקרבא בהון, אינון ארבע
 יסודין דאית בהון פרודא, ובההוא זמנא דמתקרבין יסודין דא
 לגבי דא, מיד נחית קודשא בריך הוא עלייהו וברח שטן, ואי לא
 ברח הא אשא דקרבנא אוקיד ליה, הדא הוא דכתיב (ויקרא ו ה)

והאש על המזבח תוקד בו.

ורזא דקרבנין (איוב י יא) עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים
 תסוככני, עור איהו לבושא דאדם, הדא הוא דכתיב
 (בראשית ג בא) ויעש יהו"ה אלהיים לאדם ולאשתו פתנות עור
 וילבישם, אם זכה פתנות אור מרקמן מפקודין דעשה, דאגרא
 דלהון לעלמא דאתי דאיהו אור הגנוז לצדיקיא, ואם לא זכה
 משכא דחויא דכליל ארבע יסודין, דתמן רשימין פקודין דלא
 תעשה דעבר בר נש עליהו, ובגין דא אוקמוהו מארי מתניתין
 עונותיו של אדם חקוקים לו על עצמותיו, וקריבו דמשכא דאדם
 פקודין דעשה, דאינון קריבו דאתון דשמא דקודשא בריך הוא.

[דף קמ ע"א]

ועלייהו אתמר (ויקרא א ב) אדם פי יקריב מכם קרבן, מכם
 ודאי, לאפקא משכא דחויא דביה מרקמין פקודין
 דלא תעשה, ואדם דעבר עליהו אתמר ביה (תהלים קמד ד) אדם
 להבל דמה ימיו כצל עובר, (במדבר יט יד) אדם פי ימות באהל, פי

ימות ודאי, ודא איהו קריבו דקרבנא דעשו יצר הרע, דאתמר ביה
 (בראשית כז לא) יקם אבי ויאכל מציד בנו. בשר איהו שבר מן
 שברים, ואיהו סומק, מסטרא דחיה דאיהו שור, בשר חי בשר
 טהור, ואית (דף קמ ע"א) אחרא דבשר בשדה טריפה דשריא ביה
 רוח הטומאה, מלאך המות דרכיב על קרנוי שור מועד בשר
 טמא.

עצם, אית עצם טמא ואית עצם טהור, ובשר דדכיו ועצם
 דדכיו, עליהו אתמר (בראשית ב כג) עצם מעצמי ובשר
 מבשרי, ועצם איהו אריה, גידים איהו נשר, נשר, נשרא דדכיו
 ונשרא דמסאבו, עצם ובשר וגידים עליהו שריא ברכה וקדושה
 ויחוד, דאינון כהן לוי וישראל, בעצם כד שריא ברכה ביה, מיך
 (יחזקאל לו ז) ותקרבו עצמות עצם אל עצמו, מתקרבין ומתקשרין
 דא בדא בקרבנא, ומיך נחית עליהו משחא ושריא עליהו
 ברכה, בשר שריא עליה קדושה, דאיהי מסטרא דלויים, הדא
 הוא דכתיב וקדשת את הלויים, מיך מתקרבין ערקין דדמא לגבי
 לבא, דברכאן מכהני אינון, הדא הוא דכתיב (במדבר ו כג) דבר אל
 אהרן ואל בניו לאמר פה תברכו. גידים מישראל, ואינון יחודא
 וקדושה וקשורה דגרמין ובשרא, וכד מתקשרין בתרוייהו
 אתקריאו יחוד ויחוד איהו בישראל, הדא הוא דכתיב (דברים ו ד)
 שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד.

משכא איהו דמות אדם מלכות, כל דיוקנין אתחזיין בה, ואיהי
 כלילא מבשרא וגידין וגרמין, ואיהי תמונת כל, ואיהי
 ברכה וקדושה ויחוד, כהנים ולויים וישראלים, דאינון קשירן

בתלת אבהו, דאתמר בהון האבות הן הן המרכבה, בפשר כד מתקדשא, נחית עליה דם טהור, וגידים כד מתחדין נחית עליהו רוחא קדישא, גרמין נחית עליהו מיין דדכיו, דא איהו רזא דקרננין. חדא רבי אלעזר וחדו חבריא ואמרו אילו לא אתינא להאי עלמא אלא למשמע דא די.

אמר רבי שמעון ברי, ועוד ברזא דקרננין, לבא איהו מזבח דביה דם דקרננין, ועל דא אתמר (שמות כ כד) וזבחת עליו, אם זכו אריה הוה נחית למיכל קרבנא, ואי לא פלבא נחית, ובאן אתר בכבד, דתמן מרה גיהנם, דאיהי עלוקה דאית לה תרי בנות הב הב, כמה דאת אמר (משלי ל טו) לעלוקה וכו', וכלבא בהון צווח הב הב, ומרה איהי גיהנם, חרבא דמלאך המוות דאית לה תרי פיות כגוונא דגיהנם, דאתמר בה (שם) לעלוקה שתי בנות הב הב, כגוונא דא אתמר בחרבא (שם ה ד) ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות.

וכבד איהו סמא"ל, מרה סם מות דיליה, כד שלטא מרה על ערקין דילה ומתגברא בחובין, אתמר בפרקין דכבד ומרה, (שמות טו כג) ויבאו מרתה ולא יכלו לשותות מים ממרה כי מרים הם, בההוא זמנא אינון ערקין דלבא בדוחקא ומתטמרין בלבא, כגוונא דנח ואתתיה ובגוי וחיוון ובעירין ועופין דמתטמרין בתיבה, ולבא איהו בדוחקא בהון, דאם מרה מטא ללבא מיך ימות בר נש, ומרה לא מתגברא על ישראל דאינון לבא אלא בחובין, אי חזרין בתיובתא דאיהי נשמת חיים שכינתא עלאה,

הא אסוותא תהא ללבא ולערקין דילה, ואתמר בהון (שם) וימתקו
המים, ואתסין ערקין (גופא) ואברים דילה.

טחול דא לילי"ת אימא דערב רב, שחוק הפסיל, מאן פסיל דא
אל אחר סמא"ל, וערב רב אינון בנהא, דאינון מעורבין
בישראל רשעים גמורים, ועלייהו אתמר אם ראית רשע שהשעה
משחקת לו אל תתגרה בו, עלייהו אתמר (חבוק א יג) למה תביט
בוגדים תחריש בבלע רשע צדיק מפנו, רשע דא כסיל, ערב רב
בגלותא אינון רשע, בבלע צדיק מפנו, דא ישראל, ומאן גרים
דבלע לון, בגין דלאו אינון צדיקים גמורים, כמה דאתמר צדיק
מפנו בולע אבל צדיק גמור אינו בולע.

[דף קמ ע"ב]

וטחול איהו לילי"ת, (משלי ג לג) מארת ה' בבית רשע, ואיהי
אספרה לרביי דאינון חייביא, חייבת בהון בעותרא
בהאי עלמא, (דף קמ ע"ב) ולבתר קטילת בהון, ואמאי אתקריאו
רביי, בגין דלית בהון דעת לאשתזבא מינה, אבל לב מבין
אשתזב מינה, דתמן צדיק, ורזא דמלה (קהלת ז כו) טוב לפני
האלהי"ם ימלט מפנה, וחוטא ילקד בה.

כליות אינון יועצות אם זכו עאל בהון נבואה דאיהי (משלי ב כז)
נר יהו"ה נשמת אדם, ואתעבידו נביאים, ואינון יועצים
לטב, ואית בהון עצה ותושיה.

פנפי ריאה, אם זכו שריא בהון רוח קודשא, ואתמר בהון (ישעיה
יא ב) ונחה עליו רוח יהו"ה רוח חכמה ובינה רוח עצה
וגבורה רוח דעת ויראת יהו"ה, ועלייהו אתמר (שמות כה כ) והיו

הקרבים פורשי כנפים, הכרובים כגון צורת אדם, פורשי כנפים לקבל תלת חיוון דפרשין גדפין לקבליה דאדם, ואינון שית גדפין, תרין לכל חיה, מסטרא דשכינתא גדפין דחיוון מרובעים, שית גדפין לקבל שיש מעלות לפסא, ארבע גדפין לקבל פרסיא מרובע, פורשי כנפים למעלה סככים בכנפיהם על הפפרת, דא פפרת דלבא קדש קדשין, ודא לבא.

נפש רוח נשמה, כהן לוי וישראל, כהן איהו נשמה, אם זכה נר יהו"ה נר הוה נהיר ביה מלבא בשמש זורחת, ורוחא דקודשא הוה נפיק מבין גדפוי דכרובין דאינון כנפי ריאה, והוה ממליל עמיה, ואם לאו נורא, ודא נפש הוה דליק, ונפיק אשא מלבא ואוקיד ליה. קרקבנא וקיבה פד נאים אתקרי קיבה ישן.

ואית שינה לטב ואית שינה לביש, לטב כגון חלום דאיהי סלם (נ"א כגון חלום) דחזא יעקב, וביה דביק קנה, ושית עינין דקנה איהו שית דרגין דנבואה, וסלקין לשתיין נשמי, דהוה נאים בהון דוד, דהכי אוקמוה, דוד הוה מתנמנם פסוס, וסוס לא נאים אלא שתיין נשמי, ואית שינה לביש חלמא בישא, דאתמר ביה לגבי אברהם, (בראשית טו יב) ותרדמה נפלה על אברם, והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו, והא אוקמוה בארבע גליות, ובגין דחלום ייתי בתרין דרגין, אוקמוהו קדמאין, כמה דאי אפשר לבר בלא תבן פד אי אפשר לחלמא בלא דברים בטלים, בגין דייתי חלמא פאן על ידי מלאך, פאן על ידי שד, בגין דחלמא איהו מסטרא דאילנא דטוב ורע, אבל מסטרא דאילנא דחיי לא אתיא

(עליה אלא דקיבה) אלא על ידי קיבה (דקודשא בריך הוא)
דאיהי שכינתא דיליה, ולית פמן קיבה רע דאיהו שד.

קרקבן טוחו, אי בר נש זכאה איהו טוחנת מן לצדיקים, דאינון
אברים קדישין בפקודין דעשה, ואי לא אזלין בפקודין
טבין, מתפרנסין בלחם הקלוקל מזונא (הקלוקל) קלא בקלון.
וושט (במדבר יא ח) שטו העם ולקטו, שטין (שטיין) לקטין
בשטותא, וטחנו בריחים בדוחקא, אלין אינון טוחנות בפומא, או
דכו במדוכה דא חיד, ובשלו בפרור דא אצטומכא.

ברי, רזא עלאה הכא, אם זכו ישראל הוה נחית לון אורייתא מן
שמיא בלא דוחקא, ולא הוו צריכין לאלפא חד לחבריה,
הדא הוא דכתיב (שמות מז ד) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים,
דלית לחם אלא אורייתא, לא זכו בגין ערב רב דאינון שטיין,
אתמר בהו שטו העם ולקטו, דיטרחון לאולפא דא לדא,
לפרנסה כל חד בדוחקא, ולתפימיא ברמיזא. אבל לעתיד לבא
יתמחון ערב רב מעלמא, ואתמר בהון (ירמיה ל א ג) ולא ילמדו
עוד איש את אחיו וגומר, ובגין דא וושט איהו לביש ואיהו לטב,
תנור וסומק, דינא ורחמי.

וברי, בנדאי אינון שלותיא דצבורא, צריכין פד קראן ספר תורה
דיחתכון מלין, ולא יימרון להון בהלעטה, כגוונא דערב רב
דאתמר בהון (במדבר יא יג) הבשר עודנו בין שניהם, והוּו אכלין
בהלעטה, (וכגוונא דעשו דאתמר ביה (בראשית כה ל) הלעיטני
נא), ולא הוו טחנין ליה, אתמר בהון (במדבר יא לג) ואף יהו"ה חרה
בָּעַם.

[דף קמא ע"א]

הִדְרָא דְכִנְתָּא דָא אִיהוּ נְחֵשׁ בְּרִיחַ נְחֵשׁ עֶקְלָתוֹן, דְּזִמְיִנִין
 צְדִיקָיָא (דף קמא ע"א) לְמִיכַל לֵיהּ. וְאִית חֶלֶב טָמֵא
 דְאִיהוּ נְחֵשׁ, דְאִיהוּ אֶסִיר לְמִיכַל עֲמָא קְדִישָׁא, בְּגִין דְעֵלִיה אֲתָמֵר
 (בראשית ג יד) אָרוּר אַתָּה מְכַל הַבְּהֵמָה.

תְּקוּנָא רְבִיעָא [מִהֲדוּרָה תְּנִינָא]

(זְהוּ תְּקוּן כ"ח)

בְּרֵאשִׁית תִּמְן י"ש, (משלי ח כא) לְהִנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם
 אֲמֵלָא, וּבְגִין דְתִמְן אוֹצֵר דְאִיהִי יִרְאֵת יְהו"ה, מְנִיָּה
 אֲתַמְלִיא לְצְדִיקָיָא, וְאִינוּן דְחֵלִין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא יִרְתִּין הָאִי
 יֵשׁ, וְעֵרְבוּבֵיָא בִישָׁא לָא הֵווּ דְחֵלִין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא אֵלָא בְּגִין
 עוֹתְרָא, וְהוּוּ מְנַסִּין לֵיהּ, בְּגוּוּנָא דָא (שמות יז ז) הֵישׁ יְהו"ה בְּקֶרְפְּנוֹ
 אִם אֵין, וְכָל אִינוּן דְמְנַסִּין לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא וְדְחֵלִין לֵיהּ
 בְּעוֹתְרָא וְלָא דְחֵלִין מְנִיָּה בְּעִנְיוֹתָא כְּמוֹ בְּעוֹתְרָא, לָאוּ אִינוּן אֵלָא
 עֵרְבוּבֵיָא בִישָׁא, דְאִית יִרְאָה וְאִית יִרְאָה, אִית אֲהֶבָה וְאִית אֲהֶבָה,
 אִית מָאן דְדְחֵלִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּגִין דִּיחֹן בְּנוֹי אוּ דְלָא נְחִית
 לְעִנְיוֹתָא, אוּ דְרְחִים לֵיהּ בְּגִין דִּיהִיב לֵיהּ עוֹתְרָא, וּמְנַסָּה לֵיהּ כְּגוֹן
 נְעֵבִיד הָאִי פְקוּדָא הָכִי, וְנַחְזִי הֵישׁ יְהו"ה בְּקֶרְפְּנוֹ וְיִהִיב לָן אֲגָרָא
 בְּגִינָהּ אִם אֵין, דְאִי לָא יְהִיב לֵיהּ אֲגָרָא בְּגִינָהּ לָא רְחִים לֵיהּ,
 וְלָא יְהִיב לֵיהּ צְדָקָה וְלָא יַעֲבִיד פְקוּדָא, וּמְנַסִּי לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ
 הוּא בְּכָל פְקוּדָא וְעוֹבְדָא, בְּוֹדָאֵי הָאִי אִיהוּ מֵאֲלִין עֵרְבוּבֵיָא
 בִישָׁא, דְאֲתָמֵר בְּהוֹן הֵישׁ יְהו"ה בְּקֶרְפְּנוֹ אִם אֵין.

אֵלָא רְחִימוּ וְדְחִילוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, שְׁלִים בְּכָל פְקוּדָא

ופקודא דעביד, בין דיהיב ליה אגרא בטיבו בין דלא יהיב ליה,
 ובגין דא מני באורייתא (דברים ו ד) ואהבת את יהו"ה אלהיך
 בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך, ואוקמוהו קדמאין, אם חביב
 עליך נפשך ממוונה לךך נאמר בכל נפשך, ואם חביב עליך
 ממונה מנפשך לךך נאמר בכל מאדך, דאית בר נש דצלי ואזיל
 בכל פקודין דלא יהיב עליהו אגרא, ואם הוה יהיב אגרא עליהו
 לא הוה עביד לון, דודאי סגיאין אינון מבני נשא דאינון עתירין
 בעותרא סגיא, ואינון חביבין עותרא דלהון יתיר מנשמתא דלהון,
 דעותרא דנפשא איהו פקודין טבין בעלמא דאתי, ועותרא דגופא
 ממונא ועדונא בעלמא דין.

ואינון דמחבבין ממונא מנפשא, אם הוון יהבין ליה כל אורייתא
 במאה זוני לא הוון יהבין להו בגינה, בגין דממונא חביב
 עליהו מנפשא, ומה דדחיל ורחים ליה לאו איהו אלא בגין
 ממונא, האי דשוי ממונא עקרא ואורייתא דרחים קודשא בריך
 הוא טפל, האי רחימו ודחילו לא חשיב ליה קודשא בריך הוא,
 אלא עקרא דרחימו ודחילו דקודשא בריך הוא, דאף על גב
 דאיהו רחים ממוניה מנפשיה, דירחים ליה בממוניה, במה דאיהו
 חשיב עליה, ולא בטפל דיליה, לךך נאמר בכל מאדך, וכן מאן
 דחשיב נפשיה ממוניה, והוה יהיב כל ממונא דעלמא ולא הוה
 נזיק אפילו באברא זעירא דאית ביה, לךך נאמר בכל נפשך
 במאי דרחים ליה.

תְּקוּנַת חֲמִישָׁאָה [מֵהַדוֹרָה תְּנִינָא]

(זְהוּ תְּקוּנָן כ"ו)

[דף קמא ע"ב]

בְּרֵאשִׁית (ישעיה סו טז) כִּי בָאֵשׁ יְהו"ה נִשְׁפָּט, אֱלֹהִים מֵאֲרִי
 דְּדִינָא, וְעָלִיהּ אֲתָמַר (שמות כב כז) אֱלֹהִים לֹא תִקְלָל,
 בְּוֹדָאֵי כְּמָה דְלְעִילָא אֲתָמַר (תהלים עה ח) כִּי אֱלֹהִים שֹׁפֵט זֶה
 יִשְׁפִּיל וְזֶה יָרִים, כִּד אִיהוּ צְרִיד לְמַהוּי דְיִנָּא לְתַתָּא, לְדָא יִשְׁפִּיל
 בְּדִינָא וּלְדָא יָרִים, כְּפֻס (דף קמא ע"ב) עוֹבְדוּי, לְדָא מִטָּה כְּלָפִי
 חֶסֶד, לְדָא כְּלָפִי גְבוּרָה, אֲמַת בְּאֲמַצְעִיתָא, וּבְגִין דָּא אֲתָקְרִי דִיין
 אֲמַת, אֱלֹהִים הַכְּסִ"א בְּחוּשְׁבֹן, דְתַמְן י"ה דְאִיהִי חֲכָמָה וּבִינָה,
 זֶה שְׁמִי עִם י"ה שְׁס"ה מִסְטָרָא דְשְׁמָאֲלָא, וְדָא י"ה מִן אֱלֹהִים,
 ה' עַל י' נִקְבָּא.

וְכִד דִיין אִיהוּ דִן, צְרִיד לְמַהוּי אִיהוּ יְתִיב וּבְעָלִי דִינָא קַיִימִין,
 כְּגוּוּנָא דְלְעִילָא, דְאֲתָמַר בְּקוּדְשָׁא בְרִיד הוּא (איוב א ו) וַיָּבֹאוּ
 בְנֵי הָאֱלֹהִים לְהִתְיַצֵּב עַל יְהו"ה, אִיהוּ יְתִיב, וְאִינוּן קַיִימִין
 לְמַתְבַּע דִינָא, וּבְגִין דְשִׁטָּן יַעוּל בִּינֵייהוּ לְמַתְבַּע חוּבִיהוֹן דְּבְנֵי
 יִשְׂרָאֵל, אִינוּן בְּמִטּוּלָא עָלִיהּ, עַד דְהוּה דִן לְהוֹן וְדָא אִיהוּ
 לְהִתְיַצֵּב עַל יְהו"ה, וְעוּד לְהִתְיַצֵּב עַל יְהו"ה, לְשִׂאֲלָא וּלְמַתְבַּע
 דִינָא לְגַבֵּי (נ"א קמ"י) קוּדְשָׁא בְרִיד הוּא יְהו"ה, כִּד נְהִיג עֲלִמָּא
 בְּרַחֲמִין, וּמְקַטְרָגִין וְתַבְעִין דִינָא, וְדָא אִיהוּ לְהִתְיַצֵּב עַל יְהו"ה.
 וְתוּ לְהִתְיַצֵּב עַל יְהו"ה, יְהו"ה עֲמוּדָא דְאֲמַצְעִיתָא, דְשִׂאֲלִין
 וְתַבְעִין דִינָא מִגְבוּרָה בִּי דִינָא רַבְרָבָא, דְקַיִימָא עַל עֲמוּדָא
 דְאֲמַצְעִיתָא, וְדָא הוּא עַל יְהו"ה, עַל דְמְקַרְבִּין דִינִין קְדָם גְבוּרָה

אתמר בהון להתיצב על יהו"ה, דאף על גב דבגוי אינון ישראל
 לית ליה רשו לאעברא על דינא, דאורייתא בדינא אתייהבת,
 ואומי עלה דלא יעבר עלה, ולגבי דינא גבורה איהי באמצעיתא,
 וחסד מימינא, ועמודא דאמצעיתא משמאלא, וכל דינין מהאי
 אתר תליין, וכל ספירן בלהו אתקריאו דינין גבורה ואפילו יהו"ה.

דינא קדמאה חדא אתקרי דין לדון בחנק, ואתמר (דברים כא כג)
 לא תלין נבלתו על העץ. אמר ליה אלעזר ברי, הכא צריך
 לחדשא מלין, אית עץ ואית עץ, הדא הוא דכתיב (שם כ יט) כי
 האדם עץ השדה, ואית אדם דאיהו עץ הדעת טוב ורע, וחובא
 דאדם איהי נבלתו דאדם קדמאה דאיהי עץ החיים, לא צריך
 לתליא ביה חובא דא, הדא הוא דכתיב לא תלין נבלתו על העץ,
 דמאן דאכל מעץ דייליה דאיהו עץ החיים, אתמר ביה (בראשית ג
 כב) ואכל וחי לעולם.

ועוד לא תלין נבלתו על העץ, עץ דהכא דא תלמיד חכם
 דאשתדל באורייתא דאיהי עץ החיים, הדא הוא דכתיב
 (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה, לא תלין בו נבלתו, דאיהי
 חובה דחב ביומא לא תלין עמיה בלילה, דמיד יתוב בתיובתא,
 כמה דאוקמוה מארי מתניתין אם ראית תלמיד חכם שחטא
 ביום אל תהרהר אחריו בלילה, דודאי עשה תשובה, (נ"א שמוא
 עשה תשובה, שמוא סלקא דעתה, אלא אימא ודאי עשה
 תשובה).

ועוד לא תלין נבלתו על העץ, דא תלמיד חכם, נבלתו דא בת
 עם הארץ דאיהי ריחשא, דאם אנת תליא לה ביה, או

קוֹבְרָה אוֹ קוֹבְרָתוֹ, וְדָא אֵיהּוּ (דברים כא כג) כִּי קְבוּר תְּקַבְּרֵנוּ, כִּי
 קְבוּר הוּא לָהּ אוֹ תְּקַבְּרֵנוּ אֵיהּוּ לֵיהּ, וְאִתְּתָא דָּא לָאוּ אֶקְרִי זְווגָא
 וַיְחַוְדָּא דִּילֵיהּ, אֶלָּא אֵיהּוּ כְּמַטּוּלָא תְּלִיא עֲלֵיהּ, כְּחַוְיָא קְשִׁיר עַל
 קַדְלֵיהּ, וּבְגִין דָּא (שם) כִּי קְלָלַת אֱלֹהִי"ם תְּלוּי, דְּאֵיהּוּ קְלָלָהּ,
 דְּקַטִּילַת לֵיהּ אוֹ אֵייתִי לֵיהּ לִידֵי עֲנִיּוּתָא.

דְּבַר אַחַר לֹא תְּלִין נְבָלְתוֹ עַל הָעֵץ, דָּא שַׁבַּת, דִּירִית בֵּיהּ בַּר נֶשׁ
 נִשְׁמָה יְתִירָה, לָא צְרִיךְ לְאַתְחַזְיָא קְדָמָהּ נַפְשָׁא דְשַׁלְטָא
 בְּבַר נֶשׁ בְּיוֹמֵין דְּחוּל, בְּמִלְאַכָּה דְּאֵיהּוּ אֲסוּרָה בְּשַׁבַּת, אֶלָּא קְבוּר
 תְּקַבְּרֵנוּ בְּיוֹם הַהוּא, דְּלֹא אִתְחַזְיָא קְדָם זְכוּר וְשִׁמּוֹר דְּשַׁבַּת,
 וּבְגִינָה אִתְמַר (שמות ה ה) שֶׁל נֶעְלִיךְ מֵעַל רִגְלֶיךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
 אַתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא, (דברים כא כג) וְלֹא תִטְמֵא אֶת
 אֲדָמָתְךָ, דְּנִשְׁמָתָא יְתִירָה אֵיהּוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דְּלַעֲיָלָא, אֲדַמַּת
 קֹדֶשׁ, דְּאִתְמַר בֵּהּ (ירמיה ב ג) קֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהו"ה.

[דף קמב ע"א]

וְעוּד לֹא תְּלִין נְבָלְתוֹ עַל הָעֵץ דָּא בַּר נֶשׁ דְּאֵיהּוּ נְבָל, עֲלֵיהּ
 אִתְמַר כָּל הַמַּעֲמִיד תְּלָמִיד דְּלָאוּ אֵיהּוּ הֶגוֹן כְּאֵלוּ מַעֲמִיד
 אֲשֶׁרָהּ, וּבְגִין דָּא לֹא תְּלִין נְבָלְתוֹ עַל הָעֵץ דְּאֵיהּוּ עֵץ הַחַיִּים. דְּבַר
 אַחַר לֹא תְּלִין וְגוֹמֵר, הָעֵץ אֵלִין יִשְׂרָאֵל דְּאִתְמַר בֵּהּוּ (דף קמב ע"א)
 (ישעיה סה כב) כִּימֵי הָעֵץ יְמֵי עַמִּי, חוֹבָא דְּעַבְדוֹ עִם נְבָל, לָא תְּהֵא
 תְּלִיא לֵיהּ בְּיִשְׂרָאֵל, דְּכַד עַבְדוֹ יַת עֲגָלָא חַשְׁיב מַשָּׂה דִּישְׂרָאֵל
 עַבְדוֹ לֵיהּ, וְאִמַר (שמות לב יא) לָמָּה יְהו"ה יַחַרָּה אַפָּךְ בְּעַמְּךָ, אִמַר
 לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (שם) לָךְ יֵרֵד כִּי שַׁחַת עַמְּךָ, מִיַּד גְּחִית וְחִזָּא
 עֲגָל דִּיוֹקְנָא דְּשׁוֹר וְחַמּוֹר, שְׂאִיל לֵיהּ מָאן עַבְד לָךְ, אִמַר חַמּוֹר,

עַרְב רַב (יחזקאל כג ב) אֲשֶׁר בָּשָׂר חַמּוּרִים בְּשָׂרָם, שׁוֹר אָמַר נָמִי
הָכִי, טַבַּעַת דְּעֵלָה מִזֵּל שׁוֹר בְּזִמְנָא דְאַתְמֹר בְּעַרְב רַב (שמות לב א)
וַיִּתְפָּרְקוּ כָּל הָעָם אֶת נִזְמֵי הַזֹּהֵב, אֲזַדְמַנְת תַּמּוֹן, וְאַרְמֵי כֹּלָא אַהֲרֹן
בְּנוֹרָא, וְנִפְקַת עֲגֻלָּא דִּיּוֹקְנָא דְשׁוֹר וְחַמּוֹר, בְּהַהוּא זְמַנָּא צְוֹחַת
רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְאַמְרַת, (ישעיה א א) יָדַע שׁוֹר קוֹנְהוּ וְחַמּוֹר אֲבוּס
בְּעֵלְיוֹ, יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עַמִּי לֹא הִתְבוֹנֵן.

וְרִשְׁיַעְיָא מָה חֲזוּ לְמַעַבְד עֲגֻלָּא, אֲלָא וְדַאי אֵינֹן חֲזוּ מְכַשְׁפִּין
דְּפִרְעָה, יוֹנֹ"ס וַיִּמְבְּרוּ"ס בְּגֵי בְלָעָם, דְּאַתְמֹר בְּהוֹן
(שמות ח א) וַיַּעֲשׂוּ כֵן הַחֲרָטוּמִּים בְּלִטְיָהֶם, וְחֲזוּ דְלֹא הָוּה מִמְּשׁוֹ
בְּהוֹן, אַתְחֲזִירוּ עַמִּיָּה דְמִשְׁהָ וְקַבִּילוּ בְּרִית מִיָּלָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא דִידַע גְּלוּיִים וְסִתְרִין, דְּהָוּה יָדַע בְּהוֹן דְּאֵינֹן מְגֻזְעָא בִישָׂא,
כַּד הָוּה נִחְתָּא שְׂכִינְתָּא אַתְמֹר בְּהָ (שם יד יט) וַיִּסַּע מִלְּאֲדָ
הָאֱלֹהִים הַהֲלִיךְ לִפְנֵי מַחְנֵה יִשְׂרָאֵל, וְלֹא אָמַר לִפְנֵי הָעָם, וּבְגִין
דָּא נָטְלוּ קִנְיָה בְּלַבִּיָּהוּ, וְאַמְרוּ (שם לב א) קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים
אֲשֶׁר יִלְכוּ לִפְנֵינוּ, כְּגוֹנָא דְהָוּה אֲזִיל קְדַמִּיכוּ, וּבְגִין דָּא עַבְדוּ יָת
עֲגֻלָּא בְּחַרְשֵׁין דְּלֵהוֹן, וְדָא אִיהוּ יָדַע שׁוֹר קוֹנְהוּ וְכוּ', יִשְׂרָאֵל לֹא
יָדַע חַרְשֵׁין, עַמִּי אַהֲרֹן וּמִשְׁהָ בְּגֵי עַמְרָם לֹא הִתְבוֹנְנוּ, וְדָא אִיהוּ
לֹא תִלִּין נְבִלְתוּ עַל הָעֵץ, חוּבָא דָּא דְעָם נְבִל לֹא תִלִּין נְבִלְתוּ עַל
הָעֵץ דְּאֵינֹן יִשְׂרָאֵל. דְּבַר אַחַר לֹא תִלִּין וְכוּ', דָּא גִיּוֹרָא דְלֹא
אַתְגִּייר לְשִׁמָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, לָא תִלְיָא בִּיהָ בִּישְׂרָאֵל
דְּאֵינֹן עֵץ, כְּמָה דְּאוּקְמוּהוּ (ישעיה סח כב) כִּימֵי הָעֵץ יָמֵי עַמִּי.

וְעוֹד לֹא תִלִּין נְבִלְתוּ, דָּא נְבִלְוֹת הַפָּה, עַל הָעֵץ דָּא לִישְׁנָא
בִישָׂא, דְּחוּבָה דָּא גְרִים דְּיָמוֹת קָדָם זְמַנִּיה, וְדָא אִיהוּ כִּי

קבור תְּקַבְּרֵנוּ, דְּבַר אַחַר לֹא תִלֵּין נִבְלָתוֹ, דָּא יִצַּר הָרַע, עַל הָעֵין
 דָּא נִשְׁמַת תַּיִם, דְּמֵאֵן דְּחָלַל בַּהּ אֶתְמַר בֵּיהּ כִּי קבור תְּקַבְּרֵנוּ,
 וַיְמוֹת בְּעֶלְמָא דִּין וּבְעֶלְמָא דְּאֵתִי, דָּא אִיהוּ דִּינִיהּ בְּחִנּוּק מֵאֵן
 דְּעֵבֵר עַל דָּא.

(דְּבַר אַחַר לֹא תִלֵּין נִבְלָתוֹ עַל הָעֵין, דָּא נִפְשָׁא דְּחוּל דְּלֹא
 תִּתְחַזֵּיא קָדָם נִפְשָׁא יְתִירָא וּבְגִינָה אָמַר לְמִשְׁהָ (שְׁמוֹת ג ה)
 שֶׁל נְעֻלְיָהּ מֵעַל רַגְלֶיהָ).

תְּנִינָא הָרַג, הָרַג לְגַנְבֵּי, וּלְגַזְלֵי עוֹנְשָׁא, וּבְגִין דָּא הַמְּשַׁכֵּן
 לְחֻבְרִיהָ צְרִיךְ לְמַחֲזֹר לֵיהּ מִשְׁכּוּנִיהּ בְּעֵידוֹן דְּצְרִיךְ לֵיהּ,
 בֵּינָן דְּלִית לֵיהּ אַחְרָא, הֵדָּא הוּא דְּכֹתִיב (דְּבָרִים כד יג) הַשֵּׁב תָּשִׁיב
 לוֹ אֶת הָעֵבוֹט וְאֶתְמַר בְּקִרְא אַחְרָא (שְׁמוֹת כב כח) אִם חָבַל תִּחְבַּל
 שְׁלֹמֹת רַעְדָּה עַד בֵּא הַשְּׁמֶשׁ תְּשִׁיבֵנוּ לוֹ, הֵאִי בְּנִשְׁמַתָּא דְּבַר נִשׁ
 מְמִלָּל, אִם חָבַל תִּחְבַּל נִפְשָׁא וְרוּחָא, שְׁלֹמֹת רַעְדָּה דָּא נִשְׁמַתָּא.

[דף קמב ע"ב]

וְאִם חָבַל תִּחְבַּל תְּפִלִּין דִּיד וְתְּפִלִּין דְּרִישָׁא, שְׁלֹמֹת רַעְדָּה
 כְּסוּיָא דְּמִצְוָה, עַד בֵּא הַשְּׁמֶשׁ, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (תְּהִלִּים פד יב)
 כִּי שָׁמֶשׁ וּמִגֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, תְּשִׁיבֵנוּ לוֹ קָדָם דִּיתְּפַנֵּישׁ מִנִּיהּ,
 דְּעִלִּיהּ אֶתְמַר (מִלְּאכֵי ג ג) וְזָרְחָה לָכֶם יְרֵאֵי שָׁמַי שְׁמֶשׁ צְדָקָה
 וּמִרְפָּא בְּכַנְפֵיהּ, מֵאִי צְדָקָה צְלוּתָא, וּמִרְפָּא בְּכַנְפֵיהּ כְּנֵפֵי מִצְוָה
 דְּאִינוּן תְּפִלִּין כְּנֵפֵי יוֹנָה, וּכְנֵפֵי מִצְוֹת צִיצִית, הֵיא שְׁמֵלְתוֹ לְעוּרוּ
 מִשְׁכָּא דְּתְּפִלִּין, וְאִם אֶת לֹא תִחְזִיר אֲלֵיךְ פְּסוּיִן לֵיהּ קָדָם
 דִּיתְּפַנֵּישׁ מִנִּיהּ שְׁמֵשׁא דְּאִיהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ כִּי
 שָׁמֶשׁ וּמִגֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ, הֵכִי יִתְּפַנֵּישׁ מִיְנָךְ נִשְׁמַתָּא, דְּאֶתְמַר

בַּהּ (תהלים פט לו) כִּסְאוֹ כְּשֶׁמֶשׁ נִגְדִי, מִדָּה לְקַבֵּל מִדָּה, וּבִגִּין דָּא
 עַד בֵּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁיבְנוּ לוֹ, לוֹ לְעֵנִי דָּאִהוּ צְדִיק, וְלִשְׁכִּינְתָּא
 דָּאִהִי עֲנִיָּה בְּגִלוּתָא, כַּד יְתִי לִילִיא דָּאִהִי גְלוּתָא, בְּמָה יִשְׁכַּב (דד
 קמב ע"ב) שְׁכִינְתָּא, דְּוִדָּאֵי שְׁמִשָּׂא דָּאִהוּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא
 נְהִיר לָהּ בְּגִלוּתָא דָּאִהִי לִילִיא, וְאַשְׁתְּאַרְת בְּחִשׁוּכָא, וּבִגִּין דָּא
 צְרִיכִין יִשְׂרָאֵל לְאַנְהָרָא לָהּ בְּגִלוּתָא בְּאוּר וְנֵר, דָּאִהוּ תוֹרָה
 וּמִצְוָה, אוּר נְשִׁמְתָּא, ג"ר נֶפֶשׁ רוּחָא דָּאִינוּן סִימּוֹן ג"ר, בְּתִי דְתַפְלִי
 לְמִשְׁכַּב בְּהוּ שְׁכִינְתָּא בְּגִלוּתָא, וְכִסּוּיָא דְצִיּוּת לְאַתְעֲטָפָא בִּיה
 בְּמִשְׁכַּבָּה.

וּבִגִּין דָּא אִי בַר נֶשׁ לָא אַנַּח תְּפִלִּין וְצִיּוּת, בְּמָה יִשְׁכַּב אִיהִי
 בְּגִלוּתָא, עֲלָה אַתְמַר (תהלים מא ב) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל
 בְּיוֹם רַעָה יִמְלִטְהוּ יְהו"ה, וּבִזְכוּת פְּקוּדֵין אֶלִין יִרְתִּין בְּנֵי נֶשׂא
 תְּלַת קַטְרִין, דָּאִינוּן נְשִׁמְתָּא וְרוּחָא וְנֶפֶשָׁא, וּבְהוּ צְרִיךְ לְמַקְרִי
 לְיִשְׂרָאֵל עֲלָאָה, דִּינְחִית לְאַנְהָרָא בְּשְׁכִינְתָּא בְּנְהוּרָא דְפּוֹרְקָנָא,
 דָּאִהִי שְׁמֵשׁ צְדָקָה, וּמִרְפָּא בְּכַנְפֵיהּ לְיִשְׂרָאֵל דָּאִינוּן בְּבֵי מִרְעָא
 בְּגִלוּתָא. דְצְדָקָה אִיהִי שְׁכִינְתָּא עֲלָאָה, עֲלָה אַתְמַר (איכה ב יג) מִי
 יִרְפָּא לָהּ, וְאִיהִי כ"ה כ"ה אַתְוֹן דְקָרִיאַת שְׁמַע עֲרַבִית וְשַׁחֲרִית,
 וּבִיה נְחִתָּא לְיִשְׂרָאֵל לְמַפְרַק שְׁכִינְתָּא, אֲבָל בִּימִינָא אוּקִים לָהּ
 וְרַחֵם עֲלָהּ, הֲדָא הוּא דְכִתִּיב (ישעיה נד ח) וּבַחֲסֵד עוֹלָם רַחֲמִתֶּיךָ,
 וּבִגִּין דָּא נְשִׁמְתָּא וְרוּחָא וְנֶפֶשָׁא אִינוּן מִשְׁכַּבָּא (מִשְׁכּוּנָא)
 דְשְׁכִינְתָּא בְּגִלוּתָא, וְעֲלִיהּ אַתְמַר (דברים כד יג) וְשָׁכַב בְּשִׁלְמָתוֹ
 וּבִרְכָהּ, וּבִגִּין פְּקוּדֵין אֶלִין שְׁרִיא שְׁכִינְתָּא עַל בַּר נֶשׁ.

וְעַל נִשְׁמָתָא אֲתָמַר (מיכה ז ח) מִשְׁכַּבְתָּ חֵיקְךָ שְׁמֹר פְּתַחַי פִּידָה,
 דְּלֹא תִדּוֹר אִם לֹא תִשְׁלָם, הֲדָא הוּא דְכָתִיב (משלי כב כז) אִם
 אֵין לְךָ לְשִׁלְּם לְמָה יִקַּח מִשְׁכָּבְךָ מִתַּחְתֵּיךָ, וְאַשְׁתָּאֲרוּ רוּחַ וְנַפְשָׁא
 יְתוּמִים, וְאִם נִשְׁמָתָא עֲבַרְתָּ עַל פְּקוּדֵי אֲוֵרֵיתָא וְאַנְחַת חוּבִין
 בְּגוּפָא, דִּין אִיהוּ לִיפְרַע מִנְכֶסֶי יְתוּמִים, בְּפְקוּדֵין דְּעֵשָׂה
 דְּאַשְׁתָּאֲרָ לֹון מִנִּשְׁמָתָא, דְּבָגִין חוּבִין נְטָלִין מִחַיִּיבָא מִשְׁכּוּנָא
 דְּאִיהִי נִשְׁמָתָא, וְדָא אִיהוּ (שמות כב כח) אִם חָבַל תַּחְבֵּל שְׁלֹמַת
 רַעְדָּה.

וְאִי אִית לִיה חוּבִין וְאִית לִיה זְכוּוֹן, אֲתַפְרְעוּ חוּבִין בְּזְכוּוֹן,
 וְאֲתָמַר יֵצֵא שְׁכָרוֹ בְּהַפְסָדוֹ, מִיַּד חֲזָרִין לִיה לְגוּפָא קָדָם
 דִּיִּיתִי שְׁמוּשָׂא, וְדָא אִיהוּ (שם) עַד בֵּא הַשֶּׁמֶשׁ תִּשְׁיָבְנוּ לוֹ, דְּכַד
 נָאִים בַּר נֶשׁ נִשְׁמָתָא סְלָקָא מִנִּיהּ, וְלֹא נַחַתַּת בְּגוּפָא עַד דְּפָרְעַת
 כָּל חוּבִין דְּעַבַד בַּר נֶשׁ בְּהַהוּא יוּמָא, וּבְגִין דָּא מְמַשְׁכֵּן לָהּ הַהוּא
 בִּי דִינָא דְלַעִילָא, בְּגִין דְּמַקְטָרְגָא סְלִיק אֲבַתְרָהָא לְמַתְבַּע מִינָהּ
 דִּינָא, בְּאַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית דִּין, תַּרְיִן דְּאֲתָמַר לַעִיל, וְתַרְיִן דְּאֵינוּן
 שְׂרִיִין עַל אֵינוּן דְּמַגְלִין עָרִיִין דְּאֲוֵרֵיתָא, זַכָּאָה אִיהוּ מָאן דְּנָטִיר
 לָהּ בְּכָל יוּמָא.

וּבְזַמְנָא דְּחוּבִין אֵינוּן רַבְרַבִּין, וּמְלוֹה בַר נֶשׁ חוּבִין עַל מִשְׁכּוּנָא,
 אֲבַד מִשְׁכּוּנָא דְּאִיהִי נִשְׁמָתָא, וְלֹא חֲזָרַת לְגַבִּיהּ, וְכֹלָא
 אִיהוּ בְּדִין דְּדָן לָהּ גְבוּרָה דְּאִיהוּ בִּי דִינָא רַבְרָבָא, בְּכָל לֵילֵיאָא
 בְּתַרְיִן עֶשֶׂר שְׁעֵתִין וּבְשִׁבְעִין וְתַרְיִן רַגְעִין כַּחֲשָׁבֹן חֶס"ד, דְּאֲתָמַר
 בֵּיהּ (ישעיה מז ח) וְהוּכַן בַּחֶסֶד כֶּסֶף, וְרוּזָא דְּמַלְהָ (איוב ז יח) וְתַפְקִדְנוּ
 לְבַקְרִים, לְרַגְעִים תַּבְחָנְנוּ.

ואית חובין דאינון בסתר, ולא יכילן לאסהדא בהון מלאכין
 דאזלין עם נשמתא, דאתמר בה (תהלים צא יא) כי מלאכין
 יצוה לך, הא שכנתא סהידת עלייהו, הדא הוא דכתיב (ירמיה כג
 כד) אם יסתר איש במסתרים, בגין דשכנתא על רישיה, דאתמר
 בה דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת וכל מעשיך
 בספר נכתבין, (לזמנין נשמתא לא הות מודה בחובין דתבע
 עליה יצר הרע, וחשיד יצר הרע בהאי), (נ"א ולזמנין נשמתא לא
 חבת וחשיד יצר הרע בהאי), ואזלין לגבי בי דינא ודן עלייהו דין
 הנשבעים, אומיאת נשמתא עלייהו ואתפטרת, ואם לאו פרעת.

[דף קמג ע"א]

ואית חובין דאתמר בהון (איוב לו ז) וביד כל אדם יחתום, ומראין
 לה חתימת ידהא. ואית חובין דאינון על תנאי דאתני
 עליה לפרעא לון בהאי עלמא, דחובין דיליה באתריה, דלא יגבה
 לון תובע אלא באתריה, ואלין אינון חובין דעשרין שנין, ואית
 חובין לתתא, דאוקמוהו קדמאין דעד עשרין שנין (דף קמג ע"א)
 מענישין לתתא ולא לעילא, ואית חובין דמענישין לעילא ותבעין
 לון לעילא בי דינא רברבא, ובגנייהו ממשכנין נשמתא לעילא,
 ולא מניחין לה לנחתא לתתא, אבל בחובין דמענישין עלייהו
 לתתא, לא מענישין לה לעילא, ולא מעכבי ליה תפון, ואית חובין
 דנשמתא דגבין מנייהו בכל אתר, כגון (שמות כא יז) ומקלל אביו
 ואמו, דאתמר ביה מות יומת, מבי דינא דלעילא ומבי דינא
 דלתתא, דאתדנת בתרין דינין, ובגין חובא דא בכל אתר
 דאשכחין לה לעילא גבין מינה, ובכל אתר דאשכחין לה לתתא
 גבין מינה, ולית פקודא דלית לה (נ"א דלא אית לה) רשו לאגנא